

'СВЕТА НЕДЕЛЯ

Брой 45 | 16 октомври 2005

† ЧЕТВЪРТА НЕДЕЛЯ СЛЕД НЕДЕЛЯ ПОДИР ВЪЗДВИЖЕНИЕ

Блаженни са, които слушат словото Божие и го изпълняват.

Възлюбени в Господа братя и сестри! Дълбоко поучение съдържа всяка притча на нашия Спасител Христос. Днес изслушахме притчата Му за сеяча (Лука 8:4-15).

Семето, по разяснението, което ни дава Самият Господ, - това е словото Божие, което заражда и възраства нов, благодатен, духовен живот в християнина, както в света от семето израства всичко – от най-малката тревичка до най-голямото дърво.

Всички ние, братя и сестри сме Божествената нива, а нашите сърца са подобни на почвата, в която нашият Спасител и Господ е благоволил да посее Своето всесъвършено небесно учение, Своето свято и живоносно слово.

Семето на Божието слово е посято в сърцата на всички хора, и Господ призовава всички да принесът плода на покаянието. *Ето стоя пред вратите и чукам: всеки, който чуе Моя глас и ми отвори, ще влезе при него и ще вечерям с него, и той със Мен* (Откр. 3:20).

Небесното семе – словото Божие има особени свойства, различни от обикновеното семе. То притежава животворна сила. *Словото Божие е живо и действено* (Евр. 4:12), - казва свети апостол Павел. За това свидетелствува историята на Църквата Христова. Словото Божие обръщало в пътя на истината езическите племена и народи, потънали в мрака на невежеството, лъжата и самоизмамата. Евангелската проповед запалвала в сърцата на хората огъня на вярата, надеждата и любовта, подбуждала ги да вършат велики подвизи в името на Христа. Словото Божие прераждало сърцата на митаря и грешника да изоставят своите грехове.

Семето на Божието слово е велика сила. Тогава защо, братя и сестри, са различни плодовете, които раждат сърцата на хората, а много от тях и въобще не раждат? Самият Господ Иисус Христос разяснява, че почвата на човешките сърца не е еднаква. Едните са

подобни на утъпкан път, на който семето не се задържа, други – на камениста почва, едва покрита със земя, и на такава почва семето като не може да пусне дълбоки корени скоро изсъхва. Други сърца са гъсто осеяни с тръни, които заглушават покълналите семена и не им позволяват да израстнат, но има сърца, подобни на плодородна почва, добра, в която семето живее и дава богат плод.

Тази Господня притча ни кара по-често да се заглеждаме в собствените си сърца, за да не се окажем и ние неспособни да приемем и да отгледаме семето на словото Божие. Подбужда ни с нея Господ да следим вътрешното състояние на нашите души, за да не допуснем да се вкамени сърцето ни или да се изпълни с тръните на греховете и пороците.

За да израстне в човешкото сърце добродетелен плод е необходимо да се изкорени от него всичко, което подобно на тръните, заглушава благите намерения. Ние трябва да помним, братя и сестри: не е достатъчно да слушаме словото Божие, - необходимо е да го изпълняваме. Господ иска всички да се спасят, иска всички ние в дните на земния ни живот да родим в сърцата си от семето на словото Божие плодове на добродетелен християнски живот.

За всеки човек ще настъпи последния ден – ден на преминаване от земния живот към вечния и е добре, ако престъпвайки неизбежния предел, всеки да може да връчи на Господ добрите плодове на отзивчивото свое сърце.

Тогава ще бъдем внимателни към думите на Священото Писание и ще храним с тях душите си. Да помним, че са блаженни тези, които не само слушат словото Божие, но и го изпълняват (Лука 8-15; 6-47).

Господи, не ни отхвърляй от Лицето Си и не допускай да бъдем сухи и неплодни към спасителните Ти думи!

Амин!

19 ОКТОМВРИЙ - СВЕТИ ИОАН (ИВАН) РИЛСКИ ЧУДОТВОРЕЦ

Преподобни Иван Рилски – най-великия подвижник на Българската Православна Църква и небесен покровител на българския народ, се е родил в 876 г. в село Скрино, Средецка област (сега Софийска). Останало рано сирак, детето отишло овчар при чужди хора. Къде и кога светията е приел пострижение, остава неизвестно. Първоначално той се подвизавал на висока и гола планина хранейки се само с диви растения. След време бил нападат от разбойници, които го набили и прогонили оттам. Тогава той се заселил в дълбока пещера, където дошъл и неговият племенник Лука. Мястото било толкова безлюдно, че отначало светията приел появяването му за бесовско дело, но като разбрал, че юношата търси духовно спасение, с любов го приел. Подир още време дошъл братът на преподобния, намерил подвижниците и със сила отвел сина си. По пътя към дома юношата бил ухапан от змия и умрял. Като се разкалял за делото си, братът помолил преподобния за прошка. Пустинникът често ходил след това на гроба на праведния юноша; там било любимото му място за почивка. Дванадесет години прекарал преподобния в дивата пещера, а след това се поселил в Рилската пустиня в една хралупа. Там много постил, молил се със сълзи, като се хранел само с трева. Виждайки такова търпение, Бог изпратил на преподобния подобно на боб растение, с което той се хранил дълго време. Тези растения направили подвига му известен на хората. Веднъж стадо овци, гонено от страх бягало по стръмнината, докато не спряло на местото, където живеел преподобния. Пастирите вървейки след стадото, с изумление видели отшелника, който ласкаво ги хранел: "Дойдохте гладни – откъснете си от моя боб и яжте". Всички яли и доволно се заситили, но един от тях набрал много за запас по пътя. Когато предложил на другарите си от откраднатата храна, се оказало, че в шушулките няма нито зърно. Пастирите се върнали разкаяни, а старецът, като им простил казал с усмивка: "Виждете, деца, тези плодове са дадени от Бога за пустинно препитание". Оттогава започнали да пращат при преподобния болни и обладани от нечисти духове, които той изцелявал с молитва. Като не желал известност, подвижникът напуснал любимата си хралупа и се заселил на висока и труднодостъпна скала, където 7 години живял под открито небе. Слухът за великия подвижник дошъл и до българския цар Петър (927-969), който пожелал да се види с него. От смирение преподобният му написал писмо в което отказал да се срещнат. По-късно пустинникът приел под своя опека иноци, които издигнали манастир с храм в пещерата, където преди живял преподобният Иоан. Той мъдро наставлявал своето стадо и починал на 18 август 946 година на 70 годишна възраст. Пет години преди смъртта си той собственоръчно написал "Завет към учениците", едно от най-прекрасните творения на старобългарската писменост. Светият живот на подвижника и чудесата извършени от Божията милост по неговите молитви били най-добрата проповед за християнската вяра в новопокръстената българска земя. В тревожното време на борбите между България и Византия, при цар Самуил

(976-1014), преподобни Иоан Рилски се явил на своите ученици, като поискал мощите му да бъдат пренесени в Средец (София), където се скрил и българският патриарх Дамян (927-972). Предполага се, че това пренасяне на мощите е било в 980 г.. През 1183 година унгарският крал Белла II (1174-1196), по време на похода си срещу гърците, взел заедно с другите скъпоценности на Средец и ковчега с мощите на преподобни Иоан и ги пренесъл в град Остергом. В 1187 г., украсявайки ковчега, той върнал с големи почести обратно светите мощи. 19 октомври 1238 г. мощите на преп. Иоан тържествено били пренесени в новата столица – Търново и положени в храма, носещ името на светията. На 1 юли 1469 г. светите мощи на преподобни Иоан Рилски били върнати в Рилския манастир, където почиват и до ден днешен, раздавайки благодатна помощ на всички вярващи.

Ето какво пише архимандрит Пантелеймон Д. Пулос в своята биография на св. Иоан Рилски:

"Известно е, че честната десница от мощите на св. Иван Рилски липсва. И никой не знае, кога тя е била отделена от честното му тяло и къде се намира сега. В своя труд за "Св. Иван Рилски и неговият манастир" (София, 1917, с. 57-58) българският учен академик Йордан Иванов допуска, че при едно от пътуванията на рилски монаси в Русия за събиране на милостиня по време на турското робство, ръката ще е била занесена там...

Нашият съвременник - българският учен от руски произход проф. Н. М. Дилевски се помъчи с помощта и на руски учени - наши съвременници: професори в СССР по история, академици и т.н. да установи истината по въпроса, т.е. дали действително и сега дясната ръка на светеца се намира някъде в Русия, и ако - да, къде е тя, и кога е пренесена там. Последният резултат от издирването показва, че *нищо в историческите документи има нещо по този въпрос, нито тази част от мощите на светеца можа да се открие някъде в днешна Русия...*

Напоследък една щастлива случайност постави и пред мен ребром въпроса за мистерията около мястото, където се намира ръката на светеца и времето, когато ще е дошла там.

Посетих остров Тинос (един от Цикладските острови) през 1980 г. Там намерих една *непозната* у българите *гръцка Служба* на св. Иван Рилски. Тя е написана през 1917 г. от г-н Александър Мораитидис, и е издадена през 1979 г. от архим. Николаос Протопапас. В предговора към изданието, след който е издадена и Службата, е дадено и едно *житие* на светеца, издателят пише:

"Преподобният Иоан, Рилски пустиножител, за мнозина (у нас - в Гърция, б.н.), е непознат светия на Българската църква. Но в свещения остров на Св. Богородица Тинос и по-специално в девическия манастир "Владичицата на ангелите", на планината Кехронуни, той е всеизвестен и всеобщан, тъй като *повече от 60 години* в тоя манастир *се намира неговата честна дясна ръка*, която благоухае и дава благодат на пристъпващите с вяра. Светата десница

на преподобни Иоан била донесена в манастиря от някой си иеромонах Гаврил, от остров Сирос, и дадена на тогавашната игуменка Теодосия Кардици (= 1933). Сега светите мощи се пазят в храма на усипалницата на манастиря "Всех Святых"...

Какъв е пътят, обаче, на тази дясна ръка - част от мощите на св. Иван Рилски до Етейския архипелаг, точно, до остров Тинос?...

През 1768 г. френските дипломати успели да тласнат Турция да влезе във война с Русия. Целта е била турците да концентрират военните си сили на север, срещу русите, и по този начин да се отслаби присъствието им в Източното Средиземноморие. Положението на Русия било тежко, но през следващата 1769 г. международната обстановка се изменила в нейна полза. Защото между двете западни велики сили Англия и Франция тогава съществувал антагонизъм и борба за доминиране.

Руската императрица Екатерина Втора със съветниците си търсели начини да се противопоставят на агресията. Княз Алексей Орлов предложил идеята, да се извърши диверсия на турските военни сили. За да се облекчат военните действия на ген. П.А. Румянцев, който навлязъл в Бесарабия, Молдавия, Влашко и даже преминал Дунава и навлязъл в територията на поробена България, било решено Турция да бъде нападната от юг. Но тогава Русия нямала излаз на Черно море и е могло само по морски път през Балтика, Ламанш и Гиблартар да се дойде до владенията на Турция в Източното Средиземноморие. Този план бил много опасен, но Англия дала обещание на Екатерина Втора, че не само не ще пречи на един морски поход на руската флота по споменатия път, но и ще я покровителства... За главен командир на флотата бил назначен княз Орлов... При нееднократните морски сражения турската флота била разбита и почти унищожена и само малка част от нея успяла да се укрие около остров Хиос. Руските моряци стъпили на Пелопонес и населението ги посрещнало с радост и възторг. Акцията на Орлов тук срещу турците обаче не излязла успешна. От Пелопонес Орлов потеглил с флотата за о. Парос. На следващия ден - Неделя *руското военно-морско духовенство* отслужило на острова Св. Литургия в църквата "Св. Преображение", а на месността, която се нарича "Нивите на чужденката" войската направила военен парад и литания.

След нови боеве, особено решителни при Чешме, на 5 юлий 1770 г. турската флота била окончателно разбита и унищожена. *Целият Егейски архипелаг преминал под властта на руската императрица Екатерина Втора.* Християнското население ликувало от радост. След боя при Чешме русите се установили за по-продължително време на пристанище Науса на о. Парос. Така целият архипелаг остава под руска власт 4 години, до приключване на войната и подписване на мирния Кючук-Кайнарджийски договор в 1774 г....

Би могло да се изброят тук още много факти, като изложените по-преди, които биха направили нашата *хипотеза* за пътя, по който светата десница на Рилския светец е достигнала до о. Тинос, още по-убедителна и очевидна. А тази наша хипотеза *достатъчно изяснява обстоятелството, защо въпреки всички усилия, никъде обсега в Русия не се намери ръката на светеца.*

Безброй са чудесата, които чрез мощите си Рилският

светец извършил над чедата на българския народ през цялото време на робството. Особено много са били тези на *излекуване* от различни недъзи. За съжаление, в миналото те не са били записвани по отделно и конкретно, както е направил византиецът Георги Скилица, но за тях ни е съобщено в житията и службите му обобщено. Едва в ново време започват да ги записват, макар и с много пропуски. Съществува *цяла книга* с изброяване на различни чудеса, които светецът извършил в този период. Ние тук ще изброим само някои от по-забележителните, без да описваме подробно всеки случай:

По времето на султан Махмуд през 1821 г., в манастиря надолзи от Дупница "всички турски началници с едноверците си, с намерение да разрушат свещения манастир... Когато кадията и аянинът спали, св. Отец ги побутнал с патерицата и ги разбудил, и те видели старец с мантия облечен и патерица и ръката му, и им заповядал, да не нарушат нещо в манастиря му, защото ако дръзнат да извършат такова нещо, страшно ще ги накаже... И така тези двама отоманци - кадията и аянинът не могли вече до сутринта да заспят от страх... Най-напред те прогонили голите си едноверци, които надолзи от селата с коне и чували за обир. Най-после и те си тръгнали, като казали на монасите, докато лежи този старец в сандъка, хубаво да го почитат, и няма на манастиря ви нищо да се навреди, и си заминали.

Тук записаното чудо, което светецът извършил и за което е запазен спомен, е изгонване по чудесен начин из Рилския манастир на навлязли в него разбойници-турци с цел да го ограбят. това станало през 1833 г. Когато последните се настанили по стаите и посред нощ се готвели да наизлязат и да започнат обира, главатарят им, по време на сън видял нисък старец с дълга брада и с патерица, който го набил и му заповядал по-скоро да напусне манастиря. Когато неговите хора дошли да го събудят и да започнат престъпното деяние, той им се скарал, че пуснали при него някакъв "кешиш", който го набил. Сутринта се оплакал на игумена и му заповядал да събере всички калугери, за да види, кой е идвал при него през нощта. Игуменът изпълнил искането, но главатарят не открил лицето, което му нанесло побоя. "Той не е тук - заявил главатарят - той се крие някъде, и аз ще го намеря". Влизайки и в Църквата и заглеждайки се в иконите, разбойникът се спрял пред иконата на св. Иван, познал в него старецът, който го набил, като рекъл: "Този кешиш ме би". Игуменът му обяснил, че това е св. Иван, който е живял преди 900 години, че манастирят е негов, и че "той изглежда е нещо недоволен от тебе, та затова те е гонил". Турчинът разбрал каква е работата и наредил на хората си мирно и веднага да напуснат манастиря.

През 1876 година, след голямото Априлско въстание за освобождаване на България от османско владичество и страшното клане, което турците извършили в Батак, няколко чети турци-башибозуци се разположили в манастиря с намерение да го ограбят, разрушат и да изколят монасите... Монасите с ужас очаквали приближаващата ги смърт. Обаче става чудо: четите от Джумая и Дупница отведнъж

се скарват помежду си: неможейки да се погодят кой какво да вземе и като че ли гонени от някого, всички неочаквано, и за голяма радост на братството, напускат манастиря и си отиват.

През 1920 г., св. Иван наказва един офицер, който с 3-4 души се настанил в манастиря и извършвал спиритически сеанси; през нощта старец с дълга бяла брада го натискал силно, до болка, но той не можел да извика, а на сутринта не могъл да движи краката си. Донесли го другарите му на носилка в църквата, като го оставили при ковчега с мощите на светеца. Бил извършен молебен за здраве. По време на молебена офицерът извикал: оле-ле и започнал да се движи и говори.

Под заглавие "Св. Иван покровителствува българските войници" иеромонах Онуфрий предава разкази на офицери-очевидци, че през време на Балканската война през 1912-13 г., когато българските войници напредвали към Чатаджда победоносно, турците докарали срещу тях араби, които започнали да се бият срещу тях много жестоко: хвърляли се просто със зъби да късат. Настъпило колебание у българските редици. И в този критически момент войниците виждат пред себе си един старец с дълга бяла брада, с издигнат кръст и с патерица да ги води в сражението. Те разбрали, че им се явил св. Иван Рилски, и това им дало кураж и сили отново да се хвърлят срещу противника и да го победят...

По-нататък следват много чудеса на изцеления: "Св. Иван изцелява през 1925 г. едно полудяло момиче"; "Св. Иван запазва (1937 г.) обречено нему дете"; "Св. Иван изцелява (1938г.) един болен от сърце"; "Св. Иван изцелява (1938) едно момче тежко болно от плеврит"; "Св. Иван изцелява (1938) едно момиче от менингит"; "Св. Иван изцелява (12. V. 1939) едно момче тежко болно от дифтерит"; "Св. Иван изцелява (1. IX. 1939) Георги Дамов от силно нервно разстройство"; "Св. Иван изцелява (19. XI. 1939) едно момче от парализа"; "Св. Иван изцелява (18. IV. 1940) едно момче от турбекулоза"; "Св. Иван изцелява (1940) глух от рождение"; "Св. Иван изцелява едно дете от екзема и парализа в краката"; "Св. Иван изцелява (1941) една жена, която имала рани по лицето"...

Тежко на народ без свой светец! А българинът има кому да се осланя: свети Иван е *застъпник на българския народ*, българският народ е *достоеен крепител на Христовата църква*. И днес, когато четем издадените "Чудеса на св. Иван Рилски и чудотворната икона на Пресвета Богородица "Осеновица" от архимандрит Климент Рилец (1940), трябва да изкажем задоволството си, че най-сетне е имало кой да се сети за опазване и издирване на ... преинтересните случаи, свързани със *силата на вярата в светия покровител на българските будители Рилският пустиножител свети Иван Чудотворец*. В деня на неговия празник на Будителите, който е наскоро, всеки българин би трябвало да познае повече нещо от живота на св. Иван Рилски, от историята на Рилския манастир, който скоро ще склучи 1000 г., и от почитта и вярата в мощите и духа на св. Ивана!" (к.н.)

Акатистът на св. Иван Рилски Чудотворец, одобрен от Св. Синод на Българската Православна църква

през 1946 г., когато тържествено се чествува 1000-годишнината от смъртта на светеца, завършва с кондак 13, който гласи:

О, Преподобни отче Иоане Рилски!
Преславний и Пречудний наш отец,
Велик угодник Божий и светец!
Ти-земен ангел и човек небесен,
Човек, всегда божественно човечен -
Божествен, чуден, богондарен!
Безпльтен ангел, дивно в плът облечен
Сияен, светъл, богоозарен!
Вдъхни ни вяра - вяра всепобедна
И дух божествен - дух непобедим!
Да одържим ний битвата последна,
Вси тъмни сили ний да съкрुшим!
Пази, закриляй с Божията сила
ти всички нас и целия народ!
Да крепнем ний под твоята закрила,
И славим ний безкрайния възход!
Да славим дружно Бога с чест и слава,
Да пеем Нему с ангелска прослава:
Алилуя, Алилуя, Алилуя!"

Това са откъси от книгата на един гръцки духовник за най-големия български светец. Колко трогва дълбокото православно възхищение у архимандрит Пантелеймон Пулос (Бог да го дарува с венец небесен!) към нашия велик светия, и колко жалко, че днешният българин знае толкова малко за своя небесен покровител!

Но колко по-жалко и срамно е, че никой не ропша, когато слугите на антихриста в 2005 година "основават" в родината на светия пустиножител някакъв си "тамплиерски орден", като че ли не българите спряха антихристите-разрушители на Константинопол и убийци на десетки хиляди православни християни, поругатели на храмове и светини, поради което си спечелиха завинаги тяхната омраза, на която се дължи системното оклеветяване на православна България с цел поколенията да си изградят някакъв комплекс за несъществуваща вина! Но колко чудовищно е този "орден", както пише софийският печат, да се "украсява" с името на Свети Иван Рилски! Каква е тази административна власт, която позволява поругаване на светото име!

За всеки вярващ е ясно какво ще получат кощунствените следовници на сатанинския култ и по време на земния си живот и в отвъдния, но какво заслужаваме ние, които подминаваме кощунството с безразличие?

Свети Иоане, моли Бога у нас! Да не позволява Бог да се затворят духовните очи на българина та в смирение и дълготърпение да отстоява вярата си!

Амин!

Този брой подготви свещеноиконом **Мина Минчев**